

**CONSERVATORI PROFESSIONAL DE MÚSICA i
DANSA DE MENORCA
LLENGUATGE MUSICAL CURS 2019-20
ENSENYAMENTS ELEMENTALS
PROGRAMACIÓ**

LLENGUATGE MUSICAL
ENSENYAMENTS ELEMENTALS

1. INTRODUCCIÓ	3
2. OBJECTIUS DELS ENSENYAMENTS ELEMENTALS.....	5
2.1. Objectius de l'especialitat de Llenguatge Musical	6
3. CONTINGUTS	7
3.1. Continguts per cursos	9
3.1.1 1r curs d'ensenyaments elementals	9
3.1.2 2n curs d'ensenyaments elementals	12
3.1.3 3r curs d'ensenyaments elementals	15
3.1.4 4t curs d'ensenyaments elementals	18
4. METODOLOGIA	21
5. AVALUACIÓ	26
5.1. Criteris d'avaluació.....	27
5.2. Procediment d'avaluació	29
5.3. Promoció, límit de permanència i pèrdua del dret d'avaluació.....	30

1. INTRODUCCIÓ

L'elaboració d'aquesta programació està basada en la legislació vigent (Decret 23/2011, d'1 d'abril, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments elementals de música regulats per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació) i el PEC del Conservatori.

Té com a finalitat estructurar i facilitar la tasca docent del professor de llenguatge musical i donar a conèixer a la resta del professorat del claustre els objectius, continguts, criteris d'avaluació i metodologia de l'assignatura.

La música i el llenguatge tenen moltes analogies. Com en el llenguatge, també en la música l'ésser humà adquireix la capacitat de la comprensió musical en els primers anys de la seva existència, encara que l'ús que durant la infantesa pugui arribar a fer-se de la música per a la pròpia expressió, es trobi força limitat i subordinat a un aprenentatge tècnic instrumental.

Com el llenguatge, la música necessita el so com a suport físic, a partir del qual es desenvolupa i dota d'un significat propi. Com en el llenguatge, es pot parlar en música també d'elements morfològics i sintàctics com a base d'una retòrica posterior.

Els continguts del llenguatge musical plantegen un enteniment pràctic i intuïtiu de tots els aspectes del fet musical.

La finalitat essencial del llenguatge musical als ensenyaments elementals serà la de desenvolupar les capacitats auditives, psicomotores, vocals, rítmiques, expressives i creatives de l'alumne de manera que el codi musical pugui convertir-se en instrument útil i eficaç de comunicació i representació, igual que en tota activitat lingüística.

Per això, el procés d'adquisició dels coneixements del llenguatge musical als ensenyaments elementals de música es recolzaran sobre procediments que desenvolupin les destreses necessàries per a la producció i recepció de missatges.

L'acció pedagògica es dirigirà a aconseguir un domini de la lectura i escriptura que proporcioni autonomia per aprofundir posteriorment en l'aprenentatge del llenguatge musical, sense oblidar que la comprensió auditiva és una capacitat que s'ha de desenvolupar sistemàticament.

Els continguts del Llenguatge musical s'estructuren en tres grans eixos: l'ús de la veu, la consideració de la psicomotricitat en l'educació rítmica i l'audició comprensiva. Tot

per arribar a aquestes quatre capacitats: escoltar, cantar, llegir i escriure passant per aquest procés i en aquest ordre: fer, oir i reconèixer/entendre.

2. OBJECTIUS DELS ENSENYAMENTS ELEMENTALS

(Decret 23/2011)

Els ensenyaments elementals de música tenen com a objectiu contribuir a desenvolupar en l'alumnat les competències següents:

- a) Apreciar la importància de la música com a llenguatge artístic i mitjà d'expressió cultural dels pobles i de les persones.
- b) Expressar-se amb sensibilitat musical i estètica per interpretar i gaudir de la música de les diferents èpoques i estils, i per enriquir les seves possibilitats de comunicació i de realització personal.
- c) Tocar en públic, amb la necessària seguretat en si mateixos, per comprendre la funció comunicativa de la interpretació musical.
- d) Interpretar música en grup, habituant-se a escoltar altres veus o instruments i a adaptar-se equilibradament al conjunt.
- e) Ser conscients de la importància del treball individual i adquirir les tècniques d'estudi que permetin l'autonomia en el treball i la seva valoració.
- f) Valorar el silenci com a element indispensable per al desenvolupament de la concentració, l'audició interna i el pensament musical.

2.1 OBJECTIUS DE L'ESPECIALITAT DE LLENGUATGE MUSICAL *(Decret 23/2011)*

L'ensenyament del Llenguatge Musical en els Ensenyaments Elementals de Música té com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes les competències següents:

- a) Compartir vivències musicals amb els companys del grup, que li permetin enriquir la seva relació afectiva amb la música a través del cant, del moviment, de l'audició i d'instruments.
- b) Utilitzar una correcta emissió de la veu per a la reproducció d'interval·ls i melòdica general, fins a considerar-les com un llenguatge propi, prenent el cant com activitat fonamental.
- c) Demostrar la coordinació motriu necessària per a la correcta interpretació del ritme, utilitzant les destreses d'associació i dissociació corresponents.
- d) Utilitzar l'oïda interna per a relacionar l'audició amb la seva representació gràfica, així com per a reconèixer timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, etc.
- e) Interpretar de memòria melodies i cançons que conduïxin a una millor comprensió dels diferents paràmetres musicals.
- f) Relacionar els coneixements pràctics de lectura i escriptura amb el repertori propi de l'instrument.
- g) Realitzar experiències harmòniques, formals, tímbriques, etc., que estan a la base del pensament musical conscient, partint de la pràctica auditiva, vocal i instrumental.

3. CONTINGUTS GENERALS (Decret 23/2011)

Ritme:

- a) Percepció, identificació i interiorització del pols.
- b) Percepció i identificació de l'accent binari i ternari
- c) Unitats mètriques: reconeixement de compassos binaris, ternaris i quaternaris.
- d) Figures rítmiques. Fórmules rítmiques bàsiques. Simultaneïtat de ritmes.
- e) Tempo i agògica.
- f) Pràctica, identificació i coneixement de formules rítmiques bàsiques originades pel pols binari o ternari.
- g) Pràctica, identificació i coneixement de grups de valoració especial continguts en un pols.
- h) Pràctica, identificació i coneixement de signes que modifiquen la duració (puntets, lligadures).
- i) Pràctica, identificació i coneixement de trets rítmics característics: síncope, anacrusi, etc.
- j) Pràctica i identificació de canvis de compàs amb interpretació d'equivalències pols=pols o figura=figura.

Entonació, audició i expressió:

- a) Coneixement de la veu i el seu funcionament. Respiració, emissió, articulació, etc.
- b) L'altura: to, intensitat, color, duració, afinació determinada i indeterminada, etc.
- c) Sensibilització i pràctica auditiva i vocal dels moviments melòdics.
- d) Reproducció memoritzada vocal o escrita de fragments melòdics o cançons.
- e) Pràctica de lectura de notes unit a l'emissió vocal del so que els correspon.
- f) Claus de sol en segona i fa en quarta.
- g) Reconeixement auditiu o reproducció vocal d'interval melòdic simples majors, menors i justos, dins i fora del concepte tonal.
- h) Reconeixement auditiu d'interval harmònic simples majors, menors i justos
- i) Sensibilització, identificació i reconeixement d'elements bàsics harmònics i formals: tonalitat, modalitat, cadències, modulacions, frases, ordenacions formals: repeticions, imitacions, variacions, contrast, sobre obres adaptades al nivell.
- m) Reproducció de dictats rítmics, melòdics i rítmics -melòdics a una veu.

- n) Identificació d'errors o diferències entre un fragment escrit i un escoltat.
- o) Identificació, coneixement i interpretació dels termes i signes que afecten a l'expressió.
- p) Utilització improvisada dels elements del llenguatge amb o sense proposta prèvia.

ENTONACIÓ

- Coneixement i control de la veu com instrument d'ús a l'aula: respiració, emissió, articulació, Recomanacions d'higiene vocal.
- Grups pentatònics i intervals diatònics majors i menors.
- Sensibilització i pràctica vocal de les notes correlatives de l'escala de Do M, acord i arpegi.
- Lectura entonada a capella i amb acompanyament de piano o altres instruments en clau de sol i clau de fa en 4^a de petits fragments o cançons dins l'àmbit melòdic treballat.
- Pràctica de les dinàmiques i termes d'agògica.
- Pràctica de la lligadura d'expressió i respiracions.
- Cançó a una veu i cànons.
- Introducció a l'entonació a dues veus.
- Introducció a la tonalitat menor.
- Improvisació individual i col·lectiva amb la veu, instruments d'aula i propis donats uns paràmetres estructurals, melòdics i/o harmònics.

TEORIA

- Coneixement del pentagrama i les claus de sol i fa en 4^a.
- Coneixement de les notes dins el pentagrama en claus de sol i fa en 4^a.
- Ús i funció de les línies addicionals.
- Ús i funció de les línies divisòries i la doble barra.
- Figures i silencis.
- Signes de prolongació: el calderó.
- Signes de repetició: dos punts de repetició, repetició amb 1^a i 2ª casella i DC a fi.
- Concepte d'anacrusi.
- Signes de dinàmica i agògica: reguladors, dim., cresc., f, mf, i p, rit. accel. Lento, Moderato, Allegro, staccato i legato.
- To i semitò
- Paràmetres bàsics dels intervals melòdics: nombre, tons i semitons i direccionalitat (ascendent/descendent).

- Coneixement i efecte de les alteracions accidentals i a l'armadura: sostingut, bemoll i becaire.
- Concepte d'escala, acord i arpegi de Do M.
- Introducció a la funció de tònica i dominant. Identificació dins un fragment melòdic.
- Compassos 2/4, 3/4 i 4/4.
- Escripura correcte dels elements musicals treballats.
- Coneixement, identificació i escriptura de les notes en clau de sol i clau de fa en 4ª dins el pentagrama.
- La lligadura d'expressió i unió. Ús i efecte.
- El puntet. Ús i efecte.
- L'obstinat.
- El cànon.

OÏDA

- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmics amb els elements treballats.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments melòdics dins l'àmbit de l'escala de Do M.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments melòdics amb les notes de l'arpegi de Do M.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmics-melòdics per graus conjunts i amb notes de l'arpegi de Do M, amb ritmes treballats i en compàs 2/4, 3/4 i 4/4.
- Reconeixement de l'accent binari i ternari.
- Reconeixement d'estructures binàries, obstinats i cànon.
- Reconeixement de dinàmiques, timbres i articulacions.
- Reconeixement de la modalitat Major i menor.
- Escolta d'una cançó o una obra d'autor i reconeixement de: pulsació, compàs binari/ternari, estructura formal, plans sonors, dinàmiques, tempo i timbres.

- Lectura entonada a capella, amb acompanyament de piano o d'altres instruments en clau de sol i clau de fa en 4^a de fragments musicals i/o cançons dins l'àmbit melòdic estudiat.
- Pràctica vocal de la 2^aM i m i la 3^a M i m amb i sense alteracions.
- Pràctica vocal de la 4^a, 5^a i 8ª justes a partir dels arpegis Major i menor.
- Pràctica vocal del to i el semitò.
- Pràctica de les dinàmiques i termes d'agògica.
- Consciència de la lligadura d'expressió i de la respiració.
- Entonació a dues veus.
- Cançons a dues veus i cànons a 3.
- Improvisació individual i col·lectiva amb la veu, instruments d'aula i propis donats uns paràmetres estructurals, melòdics i/o harmònics.

TEORIA

- Ús, funció i coneixement de les notes amb línies addicionals inferiors i superiors en clau de sol i fa en 4^a.
- Ús i funció de les alteracions accidentals.
- Ús i funció de l'armadura. Ordre i escriptura dels sostinguts i bemolls.
- Intervals amb alteracions. Paràmetres bàsics: nombre, tons i semitons, harmònic/melòdic, ascendent/ descendent.
- Intervals de 2^ai 3^a M i m amb i sense alteracions.
- Intervals de 4^a, 5^a i 8ª justes sense alteracions.
- Signes de dinàmica i agògica: els treballats al primer curs i pp mp i ff; Largo-Adagio, Andante, Presto-Vivace.
- Escala Major i escala menor harmònica i mixta. Ordre de tons i semitons.
- Coneixement de la funció tònica, dominant i sensible i dels graus de l'escala que ocupen.
- Compassos 2/4, 3/4 i 4/4.
- Escriptura correcte dels elements musicals treballats.
- Escriptura i lectura de notes en clau de sol i clau de fa en 4ª dins i fora del pentagrama.

- Equivalència rítmica entre lligadura d'unió i puntet.

OÏDA

- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmics amb els elements treballats.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments melòdics en Do M, Sol M i la m.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmic melòdics en Do M, Sol M i la m amb els intervals i ritmes treballats i en compàs 2/4,3/4 i 4/4.
- Reconeixement d'interval melòdics i harmònics de 2^a i 3^a M i m amb i sense alteracions i 4^a, 5^a i 8ª justa sense alteracions.
- Reconeixement d'escala i arpegis majors i menors.
- Identificació d'errors o diferències entre un fragment escrit i un escoltat.
- Escolta d'una cançó o una obra d'autor i reconeixement de: modalitat, pulsació, compàs binari/ternari, inici tètic/anacrusi, final conclusiu/suspensiu, estructura formal, plans sonors, dinàmiques, tempo, caràcter i timbres.

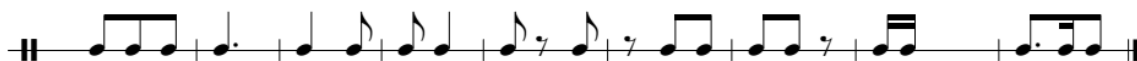
RÍTME

- Pràctica gestual de la pulsació en els compassos 2/4, 3/4 i 4/4; compassos simples amb denominador 8 i compassos compostos 6/8 i 9/8 (portar el compàs amb el gest).
- Pràctica de canvis de compàs amb interpretació d'equivalències pols=pols.
- Polirítmies amb les figuracions rítmiques que coneixen (polirítmies corporals, melodia i obstinat rítmic, melodia i ritme corporal, cànons rítmics, etc.)
- Pràctica de les dinàmiques i termes d'agògica.
- Execució instrumental, vocal i/o percutida d'estructures rítmiques d'una obra o fragment amb les següents figuracions:

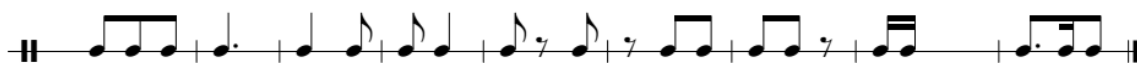
Ritmes de subdivisió binària amb unitat de temps de negra:

Ritmes de subdivisió binària amb unitat de temps de corxera:

Ritmes de subdivisió ternària:

- Improvisació individual i col·lectiva amb la veu, instruments d'aula i propis donats uns paràmetres estructurals, rítmics.
- Improvisació d'un ritme senzill a partir d'un text donat i a l'inrevés.

ENTONACIÓ

- Coneixement i control de la veu com instrument d'ús a l'aula: respiració, emissió, articulació, Normes d'higiene vocal.
- Pràctica vocal d'escala i arpegis de tònica i dominant en tonalitats majors fins a dues alteracions a l'armadura.
- Pràctica vocal d'escala menors natural, harmònica, mixta i melòdica i arpegis de tònica i dominant. en tonalitats menors fins a dues alteracions a l'armadura.
- Sensibilització i pràctica vocal de la modalitat (Major-menor).
- Entonació d'acords i arpegis majors i menors.
- Consciència de la lligadura d'expressió i pràctica de la respiració.
- Entonació de melodies a una, dues i tres veus i cànons.
- Lectura entonada a capella, amb acompanyament de piano o d'altres instruments en clau de sol i clau de fa en 4^a de fragments musicals i/o cançons dins l'àmbit melòdic estudiat.
- Entonació d'interval majors, menors i justos dins l'àmbit de les tonalitats treballades.
- Improvisació individual i col·lectiva amb la veu, instruments d'aula i propis donats uns paràmetres estructurals, melòdics i/o harmònics.

TEORIA

- Interval simples amb i sense alteracions, majors, menors, justos, augmentats i disminuïts. Anàlisi: nombre, tons i semitons, harmònic/melòdic, ascendent/descendent, conjunt/disjunt, major/menor/just/augmentat/diminuït.
- Tonalitats Majors i menors i armadures. Procediment per identificar tant les armadures com les tonalitats Majors i menors.
- Escala majors i menors natural, harmònica, mixta i melòdica.
- Compassos simples amb denominador 2 i 8 i compostos 6/8 i 9/8. Classificació: simple/compost i binari/ternari/quaternari. Unitat de temps i unitat de compàs.

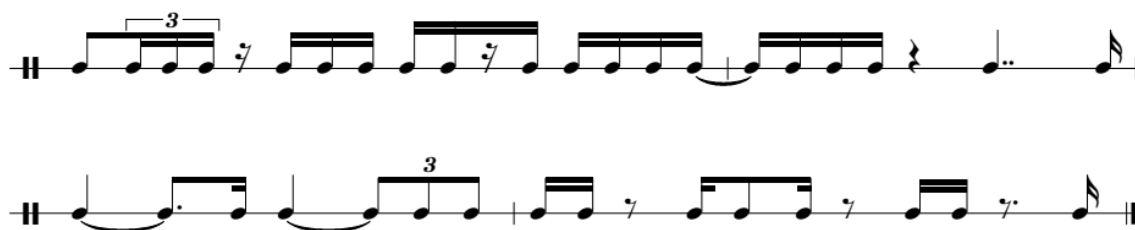
OïDA

- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmics amb els elements treballats.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments melòdics en tonalitats Majors i menors fins a dues alteracions.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmic melòdics en tonalitats Majors i menors fins a dues alteracions amb els intervals i ritmes treballats i en compàs simple i introducció del 6/8.
- Reconeixement d'acords majors i menors.
- Reconeixement d'escales majors i menors natural, harmònica, melòdica, mixta.
- Reconeixement d' intervals melòdics i harmònics de 2^a i 3^aM i m, i 4^a, 5^a i 8ª justes; i 6^a M i m melòdica.
- Reconeixement de fragments cadencials conclusius i suspensius.
- Identificació d'errors o diferències entre un fragment escrit i un escoltat.
- Escolta d'una cançó o una obra d'autor i reconeixement de: modalitat, pulsació, compàs binari/ternari, inici tètic/anacrúsic, final conclusiu/suspensiu, estructura formal, plans sonors, dinàmiques, tempo, caràcter i timbres.

RÍTME

- Pràctica gestual de la pulsació en els compassos 2/4, 3/4 i 4/4; compassos simples amb denominador 8 i 2 i compassos compostos 6/8, 9/8 i 12/8 (portar el compàs amb el gest).
- Pràctica de canvis de compàs d'unitat igual o diferent, amb interpretació d'equivalències pols=pols.
a) negra=negra, b) negra=negra amb puntet, c) negra=blanca, d) corxera=corxera i a l'inrevés en els casos b) i c).
- Polirítmies amb les figuracions rítmiques que coneixen (polirítmies corporals, melodia i obstinat rítmic, melodia i ritme corporal, cànons rítmics, etc.)
- Pràctica de les dinàmiques i termes d'agògica.
- Execució vocal i/o percutida d'estructures rítmiques d'una obra o fragment amb les següents figuracions:

Ritmes de subdivisió binària amb unitat de temps de negra:

Ritmes de subdivisió binària amb unitat de temps de corxera i figuracions fins a la semicorxera.

Ritmes de subdivisió binària amb unitat de temps de blanca i figuracions fins a la corxera.

Ritmes de subdivisió ternària amb unitat de temps de negra amb punt: i figuracions fins a la semicorxera. Tresets de semicorxera i pauses de semicorxera.

- Improvisació individual i col·lectiva amb la veu, instruments d'aula i propis donats uns paràmetres estructurals i rítmics.

- Improvisació d'un ritme senzill a partir d'un text donat i a l'inrevés.

ENTONACIÓ

- Coneixement i control de la veu com instrument d'ús a l'aula: respiració, emissió, articulació, Normes d'higiene vocal.
- Pràctica vocal en tonalitats majors fins a tres alteracions a l'armadura. Escala i arpegis de tònica i dominant.
- Pràctica vocal en tonalitats menors fins a tres alteracions a l'armadura. Escales menors natural, harmònica, mixta i melòdica. Arpegis de tònica i dominant.
- Lectura entonada a capella, amb acompanyament de piano o d'altres instruments en clau de sol i clau de fa en 4^a de fragments musicals i/o cançons dins l'àmbit melòdic estudiat.
- Entonació de melodies a una, dues i tres veus. Cànon fins a tres.
- Entonació d'interval majors, menors i justos dins l'àmbit de les tonalitats treballades. Introducció de la 5ª augmentada 5ª disminuïda i 4ª augmentada.
- Entonació d'acords i arpegis majors i menors. Introducció a l'entonació d'acords i arpegis disminuïts i augmentats.
- Improvisació individual i col·lectiva amb la veu, instruments d'aula i propis donats uns paràmetres estructurals, melòdics i/o harmònics.

TEORIA

- Doble sostingut i doble bemoll
- Interval simples amb alteracions (incloent dobles alteracions) i sense alteracions. Anàlisi: nombre, tons i semitons, qualificatiu, melòdic-ascendent/descendent, harmònic-consonant/semiconsonant/dissonant, conjunt/disjunt.
- Tonalitats Majors i menors i armadures. Procediment per identificar tant les armadures com les tonalitats amb bemolls i amb sostinguts.
- Escales majors i menors natural, harmònica, melòdica i mixta.
- Compassos. Classificació simple/compost i binari/ternari/quaternari. Unitat de temps i unitat de compàs.

- Acords triades: classificació (perfecte Major, perfecte menor, 5ª augmentada i 5ª disminuïda) i inversions.
- Introducció a la modulació.
- Semitò diatònic i cromàtic.
- Enharmonia. Sons enharmònics.
- Nom dels graus de l'escala.
- Graus tonals i modals.
- Anàlisi d'un fragment musical escrit. Identificació d'elements bàsics harmònics i formals:
 - A) Tonalitat i modalitat.
 - B) Estructura formal (AA, AA', AB, ABC). Frases i semifrases.
 - C) Inicis i finals.
 - D) Cadències: suspensives o conclusives.
 - E) Graus tonals per acords (I, IV i V).

OÏDA

- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmics amb els elements treballats.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments melòdics en tonalitats fins a tres alteracions.
- Escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments rítmics melòdics en tonalitats fins a tres alteracions amb els intervals i ritmes treballats i en compàs simple i compost.
- Introducció a la escolta, memorització, reconeixement i reproducció de fragments a dues veus (melodia i baix I, IV, V).
- Reconeixement d'acords majors, menors, 5ª augmentada i 5ª disminuïda.
- Reconeixement d'escala majors i menors natural, harmònica, melòdica i mixta.
- Reconeixement d'interval melòdics i harmònics de 2^a, 3^a, 6° i 7^aM i m, i 4^a, 5^a i 8ª justes, 4ª augmentada i 5ª disminuïda.
- Reconeixement de fragments cadencials conclusius i suspensius.
- Escolta d'una cançó o una obra d'autor i reconeixement de: modalitat, pulsació, compàs binari/ternari, inici tètic/anacrusi, final conclusiu/suspensiu, estructura formal, textura (plans sonors), dinàmiques, tempo, caràcter i timbres.

4. METODOLOGIA

La finalitat essencial del llenguatge musical és el desenvolupament de les capacitats VOCALS, RÍTMIQUES, PSICOMOTORES, AUDITIVES I EXPRESSIVES de manera que el codi musical pugui convertir-se en instrument útil i eficaç de comunicació i representació.

L'acció pedagògica es dirigirà a aconseguir el domini de la lectura i escriptura; i la comprensió auditiva.

Així també serà essencial que l'alumne vegi que el que ha après és útil en la seva pràctica instrumental.

Els continguts generals s'estructuren en tres eixos:

1. Us de la veu i la seva funció comunicativa a través del cant.
2. Consideració dels aspectes psicomotors en el desenvolupament de l'educació rítmica
3. L'audició musical comprensiva.

Així, l'aprenentatge tindrà com a objectiu quatre capacitats essencials:

- Saber escoltar
- Saber cantar
- Saber llegir
- Saber escriure

Establint el procés d'aprenentatge d'acord al següent ordre:

1. fer
2. oir/sentir
3. reconèixer/entendre

La metodologia s'adaptarà a la maduresa dels alumnes, així com el ritme i la intensitat de l'aprenentatge.

Així, respecte als objectius general del llenguatge musical, hem dividit l'assignatura en els següents apartats:

RÍTME: respecte als objectius del Llenguatge Musical referents a moviment (a), coordinació motriu (c) i interpretació rítmica (c).

ENTONACIÓ: respecte als objectius del Llenguatge Musical referents a cant (a), emissió de la veu (b), reproducció d'interval i melodia (b), memòria (e).

TEORIA: respecte als objectius del Llenguatge Musical referents a la representació gràfica de la música (d), a relacionar el repertori del propi instrument amb els coneixements de lectura i escriptura (f).

OÏDA-AUDICIÓ: respecte als objectius del Llenguatge Musical referents a l'ús de l'oïda interna (d), a la pràctica auditiva instrumental i vocal (g), al reconeixement de timbres, estructures formals, indicacions dinàmiques, expressives, temporals, ...(d)

Aquests apartats es treballaran a través de recursos didàctics essencials i que definiran la metodologia:

- **Cançons i obres d'autor:** repertori de cançó tradicional balear, catalana i d'arreu del món per treballar l'emissió de la veu, el cant, entonació, ritme, la memòria, estructures formals, dinàmiques, tempos, representació gràfica, lectura, aspectes teòrics, moviment, etc...
- **Audició:** obres gravades o interpretades en directe del patrimoni musical universal per treballar l'audició instrumental i vocal, el reconeixement de timbres, estructures, tempos, ritmes, grafies, la memòria etc...
- **Moviment:** ús del moviment i timbre corporal i la psicomotricitat per treballar estructures auditives, ritmes i polirítmies, la memòria, etc...
- **Instrumental Orff:** ús dels instruments de percussió determinada i indeterminada per treballar el ritme i polirítmia, realitzar experiències harmòniques, fer música en grup amb tècnica instrumental senzilla, improvisar, treballar l'oïda rítmica i melòdica, la memòria, etc
- **Obres de nova creació:** composicions/improvisacions pròpies amb la veu, instruments de l'alumne i d'aula que integrin tots els aspectes del llenguatge musical i els posin al servei de la creativitat.
- **Exercicis sistemàtics i mecanitzats:** per treballar lectura, rítmica, entonació, memòria, grafia i dictat proposats en el llibre de l'alumne, en xarxa o pel professor.

CRITERIS METODOLÒGICS DE TREBALL A L'AULA

1. Ensenyar i aprendre música és un procés en que alumnes i professor interactuen per mitjà dels continguts musicals. Tots aprenem de tots. (treball cooperatiu)
2. Volem construir coneixement sobre com funciona la música i desenvolupar habilitats musicals en els alumnes. Açò els permetrà analitzar, gaudir i fer música.
3. Hem de fer música per poder després representar-la gràficament. Abans d'escriure i llegir música hem de parlar de música, moure'ns amb la música, fer molta música i veure'n la necessitat d'escriure-la i saber-la llegir.
4. Volem que els alumnes cantin i molt.
5. Volem utilitzar diferents llenguatges, no només el musical sinó també el corporal, plàstic, gràfic i verbal i que es potenciïn entre ells.
6. A l'aula, com a context social, s'aprèn compartint i ho fem rallant, rallant molt de música (discutint, comentant, resolent dubtes, donant opinió, explicant, contrastant, elaborant coneixement nou, ..) entre tots. La conversa és essencial.
7. Els eixos metodològics volem que siguin: escoltar música, interpretar música i crear música.
8. Partim sempre de la música on hi ha tots els elements dels llenguatge musical que volem que assoleixin els alumnes: gravada, interpretada a classe pel professor o els alumnes, cançó a una veu, obra orquestral, ... no amaguem res. I des de la grafia (partitures), aprenem a llegir-la i a interpretar-la i a extreure'n els elements musicals que ens permetran crear música a nosaltres.

RECURSOS I MATERIALS

La bibliografia i material que utilitzarem formaran part d'aquest llistat. El professorat en podrà fer l'ús que en cregui convenient depenent de les necessitats de l'alumnat.

1er:

Solfeig 1 . Llenguatge musical. F. Galofré. Ed Dinsic

Cuadernos de teoria. Grado Elemental 1. Ibañez- Cursá. Ed. Real Musical
Pentagrama 1. C. Amat-A. Casanova. Ed Boileau.
Llenguatge musical 1. A. Arnaus-E. Antonès. Ed Diaula.
El meu llibre de música. Primer curs I. Segarra. Ed. Publicacions de l'Abadia de
Montserrat
Lenguaje musical rítmico I. M. Gil Pérez. Ed si bemol
Lenguaje musical melódico I. . M. Gil Pérez. Ed si bemol

2on:

Solfeig 2 . Llenguatge musical. F. Galofré. Ed Dinsic
Cuadernos de teoria. Grado Elemental 2. Ibañez- Cursá. Ed. Real Musical
Pentagrama 2. C. Amat-A. Casanova. Ed Boileau.
Llenguatge musical 2. A. Arnaus-E. Antonès. Ed Diaula.
El meu llibre de música. Segon curs I. Segarra. Ed. Publicacions de l'Abadia de
Montserrat
Lenguaje musical rítmico II. M. Gil Pérez. Ed si bemol
Lenguaje musical melódico II. . J.V. García García. Ed si bemol

3er:

Solfeig 3 . Llenguatge musical. F. Galofré. Ed Dinsic
Cuadernos de teoria. Grado Elemental 3. Ibañez- Cursá. Ed. Real Musical
Pentagrama 3. C. Amat-A. Casanova. Ed Boileau.
Llenguatge musical 3. A. Arnaus-E. Antonès. Ed Diaula.
El meu llibre de música. Tercer curs I. Segarra. Ed. Publicacions de l'Abadia de
Montserrat
Lenguaje musical rítmico III. M. Gil Pérez. Ed si bemol
Lenguaje musical melódico III. . J.V. García García. Ed si bemol

4t:

Solfeig 4 . Llenguatge musical. F. Galofré. Ed Dinsic
Cuadernos de teoria. Grado Elemental 4. Ibañez- Cursá. Ed. Real Musical
Pentagrama 4. C. Amat-A. Casanova. Ed Boileau.

Llenguatge musical 4. A. Arnaus-E. Antonès. Ed Diaula.

El meu llibre de música. Quart curs I. Segarra. Ed. Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Lenguaje musical rítmico IV. M. Gil Pérez. Ed si bemol

Lenguaje musical melódico IV. . J.V. García García. Ed si bemol

Material d'aula:

Com a material de classe disposem d' ordinador i pantalla digital, a més de la pissarra tradicional, piano i instrumental Orff.

També disposem de bibliografia de reforç, d'on podem extreure informació i/o activitats que complementin el llibre de l'alumne.

Recursos a internet

<http://aulamusicaldeadriana.blogspot.com.es/>

<http://trainer.thetamusic.com/es/>

<http://www.mercedeslucas.com/>

<http://ritmoysonidomariajose.blogspot.com.es/>

<http://lenguajemusical2011-2012.blogspot.com.es/>

<http://cpmh-lenguajemusical.blogspot.com.es/>

<http://www.conservatoriorioja.com/paginasorganigrama2/deplmusicaldeoido.html>

<http://www.lenmus.org/en/phonascus/downloads>

<http://dictadosmusicales.weebly.com/dictados.html>

<http://lenguajemusical.me>

recall-the-melody.programas-gratis.net

<http://dictado-memoria-musical.softonic.com>

<http://teoria.com>

<http://lenguajemusicalmonicabalo.blogspot.com>

5. AVALUACIÓ (Decret 23/2011)

1. L'avaluació dels ensenyaments elementals de música s'ha de dur a terme tenint en compte els objectius i els criteris d'avaluació establerts en el currículum.
2. L'avaluació de l'aprenentatge de l'alumnat és contínua, encara que diferenciada segons les diverses assignatures del currículum.
3. L'avaluació ha de ser realitzada pel conjunt de professors de l'alumne coordinats pel professor tutor. El professorat ha d'actuar de manera coordinada al llarg del procés d'avaluació i ha d'adoptar les decisions resultants de l'esmentat procés.
4. El professorat ha d'avaluar tant l'aprenentatge de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seva pròpia pràctica docent.
5. Les sessions d'avaluació s'han de dur a terme, almenys, una vegada cada trimestre.
6. L'avaluació i qualificació final de l'alumnat s'ha de dur a terme al mes de juny.
7. Els resultats de les diferents avaluacions de totes les assignatures que formen part del currículum s'expressen mitjançant l'escala numèrica d'1 a 10 sense decimals, i es consideren positives les qualificacions iguals o superiors a 5 i negatives les inferiors a 5.

5.1 CRITERIS D'AVALUACIÓ (Decret 23/2011)

1. Imitar estructures melòdiques i rítmiques breus amb la veu i amb la percussió. *Aquest criteri pretén comprovar el grau de memòria i la capacitat de reproduir amb fidelitat el missatge rebut tant en els seus aspectes sonors com en la seva realització motriu.*

2. Reconèixer auditivament el pols d'una obra o fragment, així com l'accent periòdic. *Amb aquest criteri es pretén constatar la percepció del pols com a referència bàsica per a l'execució rítmica i la identificació de l'accent periòdic base del compàs.*

3. Mantenir el pols durant períodes breus de silenci.

Aquest criteri pretén aconseguir una correcta interiorització del pols que li permeti una adequada execució individual o col·lectiva.

4. Executar instrumentalment, vocalment o bé en forma percudida estructures rítmiques d'una obra o fragment.

Amb aquest criteri es pretén constatar la capacitat d'encadenar diverses fórmules rítmiques adequades a aquest nivell amb tota precisió i dins d'un tempo establert.

5. Aplicar un text a un ritme senzill o viceversa.

Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumnat per associar ritmes amb paraules o frases d'igual accentuació.

6. Identificar auditivament i interpretar canvis senzills de compàs.

Aquest criteri pretén verificar la capacitat de percepció auditiva i de realització pràctica de canvis de compàs d'unitat igual o diferent. En aquest cas només s'han de reconèixer els següents canvis:

a) negra=negra

b) negra=negra amb puntet

c) negra=blanca

d) corxera=corxera,

e) viceversa en els casos b) i c).

7. Entonar una melodia o una cançó tonal amb o sense acompanyament.

Aquest criteri pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per aplicar les seves tècniques d'entonació i d'afinació a un fragment tonal, aplicant indicacions expressives

presents en la partitura. En cas de produir-se acompanyament instrumental aquest no reproduirà la melodia.

8. Llegir internament, en un temps donat i sense verificar l'entonació, un text musical i reproduir-lo de memòria.

Aquest criteri pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per imaginar, reproduir i memoritzar imatges sonores de caràcter melòdiques rítmiques a partir de l'observació de la partitura.

9. Identificar i entonar intervals harmònics o melòdics majors, menors o justos en un registre mitjà.

Aquest criteri pretén detectar el domini de l'interval per part de l'alumnat, identificant l'interval harmònic o melòdic, o bé entonant aquest últim.

10. Identificar auditivament el mode (major-menor) d'una obra o fragment.

Aquest criteri pretén constatar la capacitat de l'alumnat per reconèixer aquest aspecte fonamental del llenguatge, proporcionant-li elements per a la seva audició intel·ligent.

11. Reproduir models melòdics senzills, escales o acords a partir de diferents altures.

Aquest criteri pretén comprovar la destresa de l'alumnat per reproduir un mateix fet melòdic des de qualsevol so, mantenint correctament l'interval del model, i entenent la tonalitat com un fet constant.

12. Improvisar estructures rítmiques sobre un fragment escoltat.

Amb aquest criteri es pretén estimular la capacitat creativa de l'alumnat, aplicant lliurement fórmules rítmiques conegudes o no, ajustant-les amb el pols i el compàs del fragment escoltat.

13. Improvisar melodies tonals breus.

Aquest criteri pretén comprovar l'assimilació per part de l'alumne dels conceptes tonals bàsics.

14. Reproduir per escrit fragments musicals escoltats.

Mitjançant aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumne per interioritzar i reproduir imatges sonores percebudes. Segons el nivell de dificultat proposat aquesta reproducció pot circumscriure's a aspectes rítmics o melòdic/tonals, o bé a ambdós conjuntament.

15. Descriure posteriorment a una audició els trets característics de les obres escoltades o interpretades.

Mitjançant aquest criteri es pretén comprovar la capacitat de l'alumnat per percebre aspectes diferents: rítmics, melòdics, modals, cadencials, formals, tímbrics, etc., seleccionant prèviament els aspectes que hagin de ser identificats o bé deixant lliurement que identifiquin els aspectes que els resultin més notoris.

16. Improvisar individualment o col·lectivament petites formes musicals, partint de premisses relatives a diferents aspectes del llenguatge musical.

Aquest criteri pretén comprovar el desenvolupament creatiu i la capacitat de seleccionar elements d'acord amb una idea i estructurar-los en una forma musical. Així mateix, es pretén que siguin capaços de discernir idees principals i secundàries.

5.2 PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ

Procediment 1: Exàmens trimestrals que contindran els següents apartats: teoria, oïda, ritme i entonació. La qualificació d'aquests exàmens s'obtindrà fent la mitjana aritmètica dels resultats obtinguts a cada apartat.

Procediment d'avaluació 2: Registre d'aula i altres proves que el professor trobi oportú fer abans de l'examen trimestral.

La qualificació final de cada trimestre s'obtindrà assignant el 60% a la nota del Procediment d'avaluació 1 (examen trimestral) i el 40% a la nota del Procediment d'avaluació 2.

Per ser l'avaluació contínua, s'entén que, si s'aprova un trimestre quan l'anterior s'havia suspès, aquest queda aprovat. Per això, superaran el curs aquells alumnes que obtinguin una nota de 5 o més en el tercer trimestre.

5.3 PROMOCIÓ. LÍMIT DE PERMANÈNCIA. PÈRDUA DEL DRET D'AVUACIÓ.

PROMOCIÓ (Decret 23/2011)

1. L'alumnat promociona al següent curs quan hagi superat les assignatures cursades o tingui avaluació negativa com a màxim en una assignatura. La qualificació negativa en dues o més assignatures impedeix la promoció d'un alumne al curs següent. En el supòsit d'assignatures pendents referides a la pràctica instrumental o vocal, la recuperació de l'assignatura ha de realitzar-se en la classe del curs següent si aquesta assignatura forma part del currículum. En la resta dels casos, l'alumnat ha d'assistir a les classes de l'assignatura no superada en el curs anterior.

2. En el cas de quart curs dels ensenyaments elementals de música, l'alumne que només suspengui una assignatura ha de repetir únicament l'assignatura pendent. L'alumne que suspengui dues o més assignatures ha de repetir el curs complet.

LÍMIT DE PERMANÈNCIA (Decret 23/2011)

1. El límit de permanència en una especialitat dels ensenyaments elementals de música és de cinc cursos, sense que, en cap cas, l'alumnat pugui romandre més de dos anys en el mateix curs.

2. Amb caràcter excepcional, es pot ampliar en un any la permanència en supòsits de malaltia que pertorbi substancialment el desenvolupament dels estudis o altres que mereixin igual consideració. La Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent de la Conselleria d'Educació i Cultura ha d'autoritzar l'ampliació, a sol·licitud de la persona interessada i amb previ informe favorable del centre.

PÈRDUA DEL DRET D'AVUACIÓ

Les faltes d'assistència de l'alumnat poden ser justificades i no justificades. S'estableixen els següents nombres màxims de faltes injustificades per a cada tipus d'assignatura:

a) Classes d'especialitats d'una sola sessió setmanal d'una hora, hora i mitja, dues hores seguides o tres hores seguides: 6 faltes injustificades durant tot el curs, seguides o aïllades.

b) Classes d'assignatures de dues o més sessions setmanals en dies diferents: 12 faltes injustificades durant tot el curs, seguides o aïllades.

Una vegada superat el nombre màxim de faltes d'assistència injustificades a classe, l'alumne perd automàticament el dret a l'avaluació contínua i el dret d'assistir a les classes setmanals.

Els alumnes que perdin el dret a l'avaluació contínua han de realitzar un procediment substitutori d'avaluació, que consisteix en un examen final de convocatòria ordinària, al darrer trimestre del curs, davant un tribunal avaluador. Aquesta prova inclourà tots els continguts establerts a la programació didàctica de l'assignatura de la qual l'alumne ha perdut el dret a l'avaluació contínua.